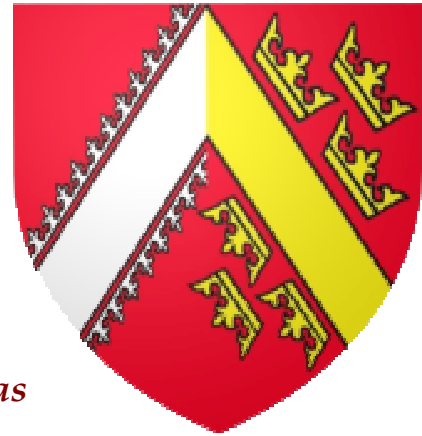

Elzas degustatie - 18 december 2010

Frank Fransen

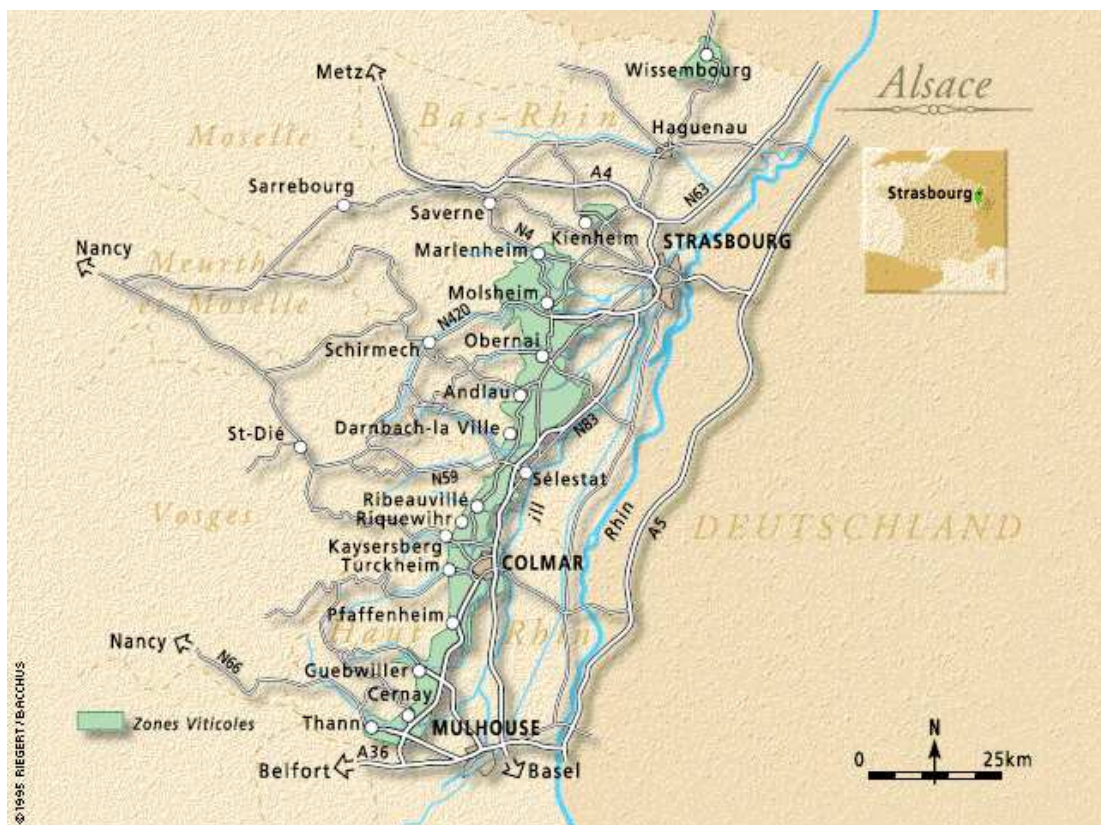
Domaine Jean-Luc Schwartz

*Domaine Weinbach
Domaine Marcel Deiss
Domaine Zind-Humbrecht*

Algemene informatie betreffende de Elzas

Het Elzas wijngebied is een 120 km lange strook in het noordoosten van Frankrijk. In het oosten wordt de grens met Duitsland gevormd door de Rijn. Die speelde in de middeleeuwen, de topperiode in de geschiedenis van het gebied, een belangrijke rol op het vlak van vervoer. Ten westen van de Elzas ligt het massief van de Vogezen. Dit gebergte, tot meer dan 1400 m hoog, houdt de meeste wolken tegen en dat maakt van de Elzas één van de droogste gebieden van Frankrijk. De ondergrond is heel variabel: graniet, kalkzandsteen, mergel, klei, leem, zand, leisteen, gips, kalk, vulkanische afzettingen. De wijnhellingen liggen op een hoogte tussen 200 en 400 m, ideaal zuidwaarts gericht om maximale zonneschijn te garanderen. Ligging, ondergrond en klimatologische omstandigheden zijn ideaal om van de Elzas een groot wijngebied te maken. De naam van het gebied wordt gelinkt aan het riviertje de Ill dat het gebied doorkruist. De Elzas kan dan vertaald worden als het land van de Ill.

Het wijngebied is nu 15.570 ha groot en de productie bedraagt gemiddeld 1,2 miljoen hl. Het totale zakencijfer voor de wijnbouw is jaarlijks goed voor zo'n 500 miljoen euro. Het aantal wijnbouwers (cijfers voor 2009) bedraagt 4.803, waarvan er 1.827 meer dan 2 ha exploiteren en in totaal meer dan 90% van de totale wijnbouwoppervlakte bezitten. Er zijn dus nog zeer veel wijnbouwers die een kleine wijnoppervlakte verbouwen en dit louter als een bijverdienste doen. In vergelijking met de andere Franse wijngebieden neemt de Elzas zowel betreffende oppervlakte als productie een gemiddelde positie in. Wat wel opvalt, is dat de gemiddelde opbrengst vrij hoog is. De Elzas neemt daar, na de Champagne, de tweede plaats in (zie tabel).

Oppervlakte en productie van de wijngebieden van Frankrijk
(Cijfers afkomstig van INAO voor de AOC wijnen voor het jaar 2008)

Wijngebied	Opp. (ha)	Prod. (hl)	Gem. (hl/ha)
BORDEAUX	119.361	4.810.551	40,30
CHAMPAGNE	30.580	2.983.992	97,58
VALLEE DU RHONE	78.638	2.944.886	37,45
LANGUEDOC ROUSSILLON	58.663	2.060.420	35,12
VAL DE LOIRE	49.790	2.020.205	40,57
BOURGOGNE	28.674	1.489.686	51,95
PROVENCE	29.752	1.313.407	44,15
ALSACE ET EST	15.344	1.199.145	78,15
BEAUJOLAIS	18.748	725.614	38,70
SUD-OUEST	18.725	678.861	36,25
TOULOUSE-PYRENEES	12.646	478.983	37,88
CORSE	3.133	116.481	37,18
SAVOIE	2.104	111.500	52,99
JURA	1.932	86.919	45,00
	468.089	21.020.650	44,91

Druivenrassen

Riesling: De Koning van de Elzas en nu het druivenras met de grootste aanplant. Waarschijnlijk al vanaf de 9de eeuw in de Elzas aangeplant. Een eerste vermelding van de druif "rissling" vinden we terug in 1477. Over het hele Elzas gebied verspreid, maar zijn ware doorbraak komt er pas na de Tweede WO.

Pinot gris: Het verhaaltje gaat als volgt. Lazare de Swendi bestreed de Turken in Hongarije tussen 1564 en 1568. Hij vond de Tokaj wijnen zo goed dat hij vroeg om druivenstokken uit Hongarije mee te nemen naar de Elzas. Vandaar zou men de pinot gris de tokay d'Alsace noemen. Echter, er is geen verwantschap met de furmint, de druif voor de Tokajer wijn. In Hongarije is er wel pinot gris, namelijk aan het Balaton meer, waar hij szürkebarat wordt genoemd (de grijze monnik). Het is een mutatie van de pinot noir uit de Bourgogne, daar bekend als beurot. Te Riquewihl vond men documenten uit 1644 met de benaming grauklevner.

Pinot blanc: Ook wel Klevner, of Clevner genaamd, is een mutatie van de pinot gris die op zijn beurt een mutatie is van de pinot noir. Grote aanplant en wordt vooral gebruikt in de crémant, maar ook voor stille wijn. Pas op: de benaming Klevner of Clevner wordt soms ook gebruikt om elke soort pinot druivenras aan te duiden!

Gewurztraminer: Ook wel traminer musqué of traminer aromatico genoemd. Deze zou afkomstig zijn van het Italiaanse Tiroller dorp Tramin en waarschijnlijk in de 16de eeuw of 17de eeuw ingevoerd in de Elzas. Is verwant aan de Klevener de Heiligenstein en de savagnin rosé.

Pinot noir: In de middeleeuwen was de Elzas bekend voor zijn rode wijnen. Er werden in die tijd wel een 40-tal wijnrassen gebruikt waaronder de pinot noir. Maar vanaf het einde van de 16de eeuw begon het aandeel aan rode wijn fel te verminderen. Het is pas de laatste jaren dat de pinot noir weer opgang maakt.

Sylvaner: Afkomstig van Oostenrijk of Transylvaanië, ook genoemd silvaner of vert silvaner. Werd geïntroduceerd in de Elzas op het einde van de 18de eeuw, maar vanaf 1870 veel gebruikt in de Elzas. Is nu op de teruggang. Deze druif mag op de Zotzenberg als grand cru verbouwd worden.

Muscat: De muscat d'Alsace wordt al vermeld in de Elzas in 1510. De muscat Ottonel wordt in de Elzas verbouwd vanaf midden 19de eeuw. Is zeer gevoelig voor rot en schimmel, aanplant is klein.

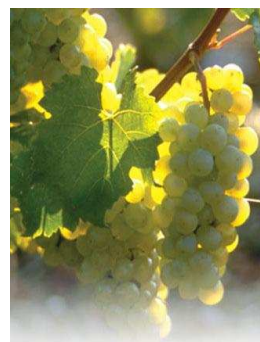

Auxerrois: Begin 20ste eeuw aangeplant in de Elzas. Is afkomstig van Lorraine en/of Luxemburg. Wordt soms verward met de pinot blanc, pinot gris of de chardonnay. Minder interessant druivenras dat bijna verdwenen is in de Elzas.

Chardonnay: Vroeger veel aangeplant maar bijna verdwenen. Nu opnieuw aangeplant en stijgend. Gebruikt voor stille wijn, soms samen met de pinot blanc, maar vooral gebruikt voor de crémant.

Klevener de Heiligenstein: Zou door Ehrardt Wantz uit het Italiaanse Chiavenna (in het Duits Clevener) meegebracht zijn in 1742. Hij zou verwant zijn aan of een voorloper van de traminer of gewurztraminer.

Chasselas: Ook goedtadel genaamd. Vroeger veel aangeplant, maar nu bijna volledig verdwenen

Er zijn ook nog andere druivenrassen verdwenen zoals: de pinot meunier, de elbling, de knipperlé, de bouquettraube, de Müller-Thurgau, de malvoisi (chasselas), St. Laurent, ...

Geschiedenis van de Elzaser wijnbouw

De grote en rijke periode voor de Elzas

Elzas is één van oudste wijnstreken van Frankrijk. Er wordt beweerd dat de wijnstok niet zou ingevoerd zijn uit het Oosten, maar in de Elzas ontstaan is uit een inheemse plant, die later uitgroeide tot de vitis vinifera. De Romeinen brachten de technische kennis voor de wijnbouw (en waarschijnlijk ook de wijnstokken), de Kelten het gebruik van tonnen.

In het jaar 800 telde men 108 wijndorpen, rond 900 al 160 en rond 1400 zelfs 430 wijndorpen. Toen werd de Elzaser wijn, zowel in wit als rood, gewaardeerd in heel Europa. Hij was toen ook één van de duurste wijnen. De Rijn speelt een belangrijke rol om de wijn te vervoeren.

Vanaf de 10de eeuw was het voor 700 jaar Duits gebied, maar er heerste een zekere onafhankelijkheid. De wijn werd er verbouwd in grote wijndomeinen beheerd door kloosters en adellijke families. De Elzas heette toen Aussay (geen algemene schrijfwijze), Shakespeare spreekt van de wijnen van Osoy. Tot het einde 16de eeuw, begin 17de eeuw, kende het gebied een periode van rust en grote welvaart. Voor het jaar 1481 heeft men teruggevonden dat de uitvoer meer dan 600.000 hl bedroeg, dat is veel meer dan de huidige uitvoer. Een groot gedeelte van de wijn was toen rood. Pinot noir werd al gebruikt, maar samen met een 40-tal andere rode druivenrassen. Op het einde van de 16de eeuw verminderde het verbouwen van rode wijnen. Het raakte beperkt tot enkele wijndorpen (Ottrott, Saint Léonard, Boersch, Saint Hippolyte, Rodern, Marlenheim,...). De riesling werd al verbouwd vanaf de 15de eeuw, de muscat d'Alsace, pinot gris en gewurztraminer vanaf de 16de eeuw. Voor de witte wijn gebruikte men 10-tallen druivenrassen en veelal door elkaar, van mono-cépage wijnen was geen sprake.

Confrérie Saint-Etienne

Van de Confrérie Saint-Etienne d'Ammerschwihl vinden we geschriften terug in 1440, maar ze bestond al veel langer. Oorspronkelijk gekend onder de naam de Herrenstubengesellschaft, een soort gilde van verschillende leden van de gemeenteraden. In 1561 worden deze confrérie officieel verantwoordelijk om de wijn te controleren. Er werd streng nagekeken op het respecteren van de terroir en het gebruik van de juiste druivenrassen.

De naam Saint-Etienne komt voort uit het feit dat elk jaar, op 26 december, naamdag van de heilige Etienne, de confrérie zijn jaarlijks banket hield. Van 1848 tot 1947 was het stil rond deze confrérie, maar vanaf 1947 komt ze weer op de voorgrond. Vandaag is het een vereniging met leden uit tientallen landen, bedoeld om de Elzas, zijn wijnen, zijn gastronomie en zijn ambiance te promoten. Maar opgepast, de confrérie stipuleert in zijn reglement van 1561: ***“Tout comportement inconvenant ou indécent sera puni de l'amende de trois bouteilles”***.

Achteruitgang

Na 1618 eisten oorlogen, pest en hongersnood vele slachtoffers: meer dan 50% van de bevolking sterft of wijkt uit! In sommige dorpen (Riquewihl, Bergheim,...) is de ontvolking tot 90%! In 1643 (vrede van Westfalen) wordt het gebied Frans. Lodewijk XIV voerde een herbevolkingspolitiek in waardoor vele Zwitsers zich in de Elzas kwamen vestigen. De Elzas verliest definitief zijn grandeur en de uitvoer stopt nagenoeg. De bevolking, grotendeels inwijkelingen, missen de kennis en de kunde om aan kwalitatieve wijnbouw te doen.

In 1674 deed de Duitse keizer een poging om het gebied te heroveren (en het is niet de laatste poging van Duitsland). In de 18de eeuw is er enig herstel want de Elzas wijnen zijn in de mode in Zwitserland en Oostenrijk. Ondertussen wordt in 1681 het vroegere onafhankelijke Straatsburg Frans en in 1792 wordt daar voor het eerst de ***Marseillaise*** gezongen, het heette toen wel ***“Chant de guerre pour l'armée du Rhin”***. Na de Franse revolutie worden de grote domeinen als openbaar bezit verkocht aan talrijke wijnbouwers met versnippering van de domeinen als gevolg. In de 19de eeuw wordt de wijnbouw gekenmerkt door kwantiteit en niet door kwaliteit. In 1808 beslaat de oppervlakte voor de wijnteelt 23.000 ha, in 1828 zelf 30.000 ha!

In 1870 verklaart Napoleon III de oorlog aan Duitsland, waarna Duitsland de Elzas binnentrekt en het gebied in 1871 annexeert. Duitsland verplicht de wijnboeren goedkope (en dus kwalitatief slechtere) wijn te maken. Het Duits werd de verplichte voertaal. Het was een slechte tijd en één op acht bewoners ontvluchtte het gebied. Daarna wordt de Elzas verschillende keren geteisterd door de phylloxera: 1876, 1886, 1922-1924.

Verval

Tussen 1901 en 1908 is er quasi geen oogst, alles is vernietigd. Om de phylloxera te bestrijden wordt veelal overgegaan op de aanplant van hybride druivenrassen (zoals de Seibel en de Oberlin), die resistent zijn en een grote productie garanderen. Er is overproductie en bovendien is er zware concurrentie van de wijnen uit het zuiden, die dankzij het vervoer via de spoorweg gemakkelijk hun weg naar het noorden vinden.

Daarboven komt ook nog de concurrentie van het bier, dat gemakkelijk en goedkoop kan geproduceerd worden.

Vanaf 1902 krimpt het wijngebied van de Elzas en dat zal doorgaan tot 1948, jaar waarin de totale oppervlakte voor de wijnteelt nog slecht 7.500 ha bedroeg. Tijdens de eerste wereldoorlog is het gebied 4 jaar lang een strijdtoneel. Hierna wordt het weer Frans grondgebied en kan het zich enigszins herpakken. In 1927 wordt de aanplant van hybride wijnrassen bij wet verboden. De economische crisis van 1929 laat inzien dat massaproductie niet de oplossing is en er worden opnieuw nobele druivenrassen aangeplant. Waar vroeger de aanplant van verschillende druivenrassen door elkaar enkel "Edelzwicker" toeliet, komen nu, met de nieuwe aanplantingen, de mono-cépage wijnen in zwang. Ook worden talrijke lieu-dits wettelijk afgebakend (Kaefferkopf in 1932).

Tijdens de tweede wereldoorlog oefenen de Duitsers een waar schrikbewind uit in de Elzas. Vele Elzassers worden verplicht dienst te nemen in het Duitse leger (Malgré-nous) en leveren strijd in Rusland. Ruim 43.000 sneuvelen en vele gevangenen in Rusland komen pas in 1955 vrij. In 1944-1945 richten de veldslagen grote verwoestingen aan in de wijngaarden, verschillende wijndorpen worden volledig van de kaart geveegd (Ammerswihr, Mittelwihr, Bennwihr, Sigolsheim, Katzenthal, Turckheim,...). Opnieuw moet de wijnbouw (terug Frans) opgebouwd worden.

Recente Geschiedenis

30-07-1935	AOC systeem wordt ingevoerd in Frankrijk.
02-11-1945	AO Alsace. Gebaseerd op de toegelaten druivenrassen: Gewurztraminer, Riesling, Pinot gris, Muscat, Pinot blanc, Pinot noir, Sylvaner en Chasselas.
03-10-1962	AOC Alsace
02/01/1970 & 30/06/1971	Vastleggen van de productie en verhandeling van de AOC Alsace wijnen.
05-07-1972	Botteling enkel toegelaten in de Elzas in de speciale fles "Flûte d'Alsace".
20-11-1975	AOC Alsace Grand Cru (Schlossberg)
23-11-1983	De eerste 25 lieu-dits worden Grand Cru.
01-03-1984	Reglementering van de vermeldingen "Vendanges Tardives" en "Sélection de Grains Nobles" voor AOC Alsace en Alsace Grand Cru.

17-12-1992	Een tweede serie van 25 lieu-dits worden Grand Cru.
01-01-1994	Vastleggen van de productie en verhandeling van de AOC Alsace Grand Cru wijnen.
01-08-1994	Akkoord met Hongarije betreffende de benaming Tokay, in de toekomst (vanaf 2007) mag enkel Pinot Gris gebruikt worden.
04-02-1997	De benaming "Méthode Champenoise" moet vervangen worden door "Méthode traditionnelle".
24-01-2001	Belangrijke wijziging voor AOC Alsace Grand Cru: beperking tot 4 edele druivenrassen en mono-cépage wordt opgegeven (gevolg: sylvaner mag gebruikt worden voor Grand Cru alsook assemblages).
21-03-2005	Wijziging van AOC Alsace Grand Cru: Sylvaner toegelaten voor Zotzenberg en assemblages zijn toegelaten (onder bepaalde voorwaarden) voor Altenberg de Bergheim.
25-10-2005	Elke Grand Cru mag maximaal 4 druivenrassen gebruiken (Muscat kan dus uitgesloten worden).
01-01-2007	Melding "contient des sulfites" is verplicht als sulfietgehalte groter is dan 10 mg/l.
12-01-2007	Officiële hernaaming van Tokay Pinot Gris naar Pinot Gris.

Minimum alcohol gehalte AOC Alsace Grand Cru

AOC Alsace Grand Cru Riesling, Muscat 11°

AOC Alsace Grand Cru Gewurztraminer, Pinot Gris 12,5°

AOC Alsace Grand Cru Zotzenberg Sylvaner 11°

AOC Alsace Grand Cru Altenberg de Bergheim Pinot Gris et Gewurztraminer 14°

AOC Alsace Grand Cru Altenberg de Bergheim Riesling, 12°

AOC Alsace Grand Cru Altenberg de Bergheim assemblage 14°

AOC Alsace Grand Cru Kaefferkopf Pinot Gris et Gewurztraminer 12,5°

AOC Alsace Grand Cru Kaefferkopf Riesling 11°

AOC Alsace Grand Cru Kaefferkopf assemblage 12°

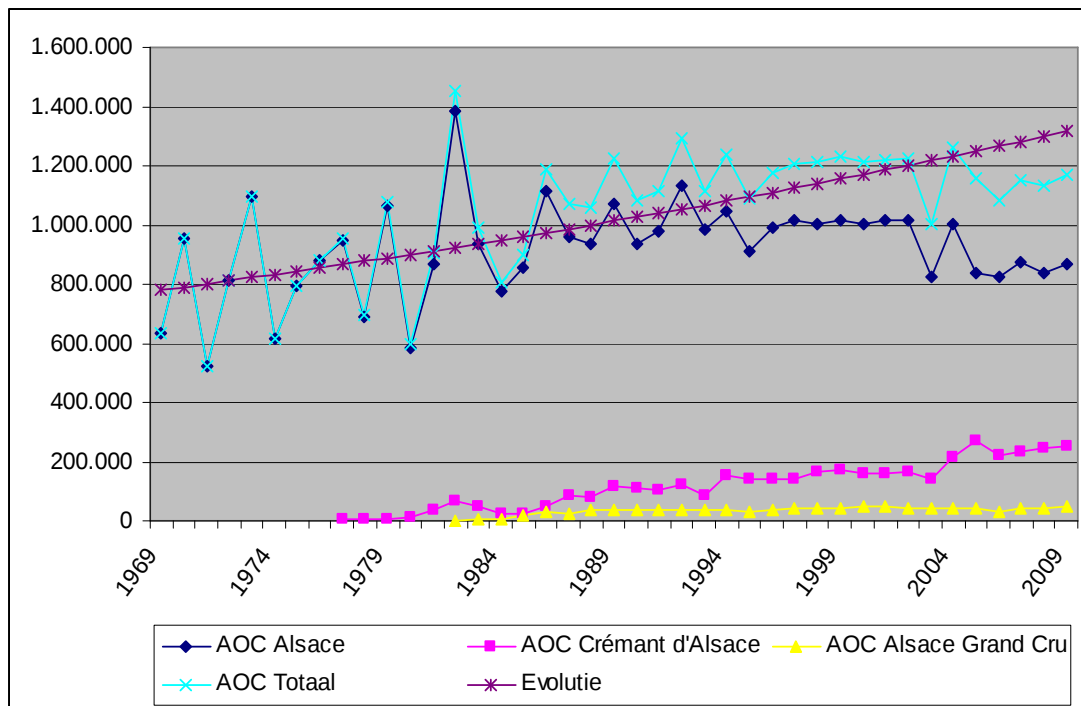
Druivenrassen: evolutie in oppervlakte (ha)

	1969		1982		1996		2000		2009		Evolutie
Riesling	1.199	12,7%	2.362	19,6%	3.287	22,9%	3.374	23,2%	3.382	21,7%	182%
Pinot Blanc	1.039	11,0%	2.121	17,6%	2.914	20,3%	3.031	20,8%	3.331	21,4%	221%
Gewurztraminer	1.945	20,6%	2.459	20,4%	2.498	17,4%	2.571	17,7%	2.928	18,8%	51%
Pinot Gris	387	4,1%	554	4,6%	1.306	9,1%	1.635	11,2%	2.356	15,1%	509%
Pinot Noir	198	2,1%	711	5,9%	1.220	8,5%	1.294	8,9%	1.521	9,8%	668%
Sylvaner	2.577	27,3%	2.495	20,7%	2.182	15,2%	1.889	13,0%	1.335	8,6%	-48%
Muscat	340	3,6%	422	3,5%	345	2,4%	346	2,4%	358	2,3%	5%
Chardonnay					60	0,4%	85	0,6%	141	0,9%	
Chasselas	1.001	10,6%	398	3,3%	172	1,2%	143	1,0%	97	0,6%	-90%
Mélange	755	8,0%	530	4,4%	345	2,4%	147	1,0%	78	0,5%	-90%
Klevener de Heiligenstein					26	0,2%	33	0,2%	43	0,3%	

Cépages nobles	3.871	41,0%	5.797	48,1%	7.436	51,8%	7.926	54,5%	9.024	58,0%	133%
----------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------

Oppervlakte	9.441		12.052		14.355		14.548		15.570		65%
-------------	-------	--	--------	--	--------	--	--------	--	--------	--	-----

Evolutie van de productie van AOC wijnen (hl)

Evolutie aantal wijnbouwers en verbouwde oppervlakte

Type	1969		2009		Evolutie	1969		2009		Evolutie	1969	2009
	Aantal	%	Aantal	%		ha	%	ha	%		ha/vit.	ha/vit.
Viticulteur Indépendant total	487	4,1%	180	3,7%	-63,0%	1.454	15,4%	2.002	12,9%	37,7%	2,99	11,12
Viticulteur Indépendant partiel	1.948	16,3%	601	12,5%	-69,1%	2.558	27,1%	4.898	31,5%	91,5%	1,31	8,15
Vendeur en vrac (excl)	1.275	10,6%	17	0,4%	-98,7%	1.114	11,8%	113	0,7%	-89,9%	0,87	6,65
Vendeur de raisins	3.427	28,6%	1.660	34,6%	-51,6%	1.275	13,5%	2.472	15,9%	93,9%	0,37	1,49
Coopérateur	2.972	24,8%	2.304	48,0%	-22,5%	2.464	26,1%	5.524	35,5%	124,2%	0,83	2,40
Producteur-négotiant (propre récolte)	69	0,6%	41	0,9%	-40,6%	406	4,3%	561	3,6%	38,2%	5,88	13,68
consommation familiale	1.801	15,0%		0,0%		170	1,8%		0,0%		0,09	
	11.979		4.803		-59,9%	9.441		15.570		64,9%	0,79	3,24

Toekomst

Wat de toekomst ons zal brengen is uiteraard moeilijk voorspelbaar, maar dat de reglementering van het Elzas wijngebied nog zal evolueren staat wel vast. Meer dan waarschijnlijk zal de aandacht voor de terroir vergroten. De creatie van een appellation Premier Cru (of iets van dezelfde strekking) staat zo goed als vast, maar wat gaat precies het onderscheid zijn tussen “gewone” Elzas wijn en Premier Cru en wat het verschil tussen Premier Cru en Grand Cru? Zal men de Grand Crus herzien? Zullen de Grand Crus en Premier Crus in aparte appellaties gereguleerd worden zoals in de Bourgogne of blijft het met melding van de lieu-dit? En wat met de druivenrassen? Zal dat vrijer mogen gekozen worden? Zal er ook een Premier Cru, en waarom niet Grand Cru, voor Pinot noir wijnen bestaan? En wat met de Chardonnay of andere druivenrassen? Maar vooral wat gaat men doen aan de (te) hoge rendementen van de Elzas wijngaarden, en wat gaat men doen aan het onoordeelkundige en overdadige gebruik van het vele restsuiker in de wijnen?

Vele vragen, de toekomst zal het uitwijzen.

IN HET GLAS

Domaine Jean-Luc Schwartz

Het Domaine Jean-Luc Schwartz werd in de '60-er jaren gesticht door zijn ouders Hélène en Justin en omvat nu 8,5 ha verdeeld over 9 gemeenten. Het domein heeft gronden op de grand crus Muenchberg en Marckrain en lieu-dits Fruehmess, Kritt en Fronholz (binnenkort ook Eichelberg).

Als mondspoeler proeven we: **Riesling Fruehmess 2006**

De ondergrond betreft zandsteen van Bundsanstein (laag juist boven de granietondergrond). De wijngaard heeft een pal zuidelijke ligging. De gemiddelde ouderdom van de wijnstokken is 35 jaar. Er wordt manueel geplukt en het rendement bedraagt 50hl/ha. Vinificatie: gisting en opvoeding “sur lie” gedurende 10 maand in inox vaten

Itterswiller Fruehmess

Domaine Weinbach

Colette Faller et ses filles
Clos des Capucins

De historische terroir van de Clos des Capucins strekt zich uit over 5,2 ha binnen de muren van het vroegere klooster van de kapucijner monniken. Het klooster en de clos werden gesticht door de kapucijner orde in 1612 en genoemd naar de Weinbach, het riviertje, dat door de clos loopt. Het domein is gelegen recht tegenover de beroemde Schlossberg.

De Weinbach, de “wijnbeek”, wordt al in 890 genoemd. Keizerin Richarde schonk de domeinen aan het klooster van Etival, een Premonstratenzers orde, en deze liet het in 1612 over aan de kapucijner orde.

Na de Franse revolutie werd de clos verkocht als nationaal bezit aan een zekere François Joseph de Boecklinsau.

Deze liet de clos ommuren en vergrootte het domein. Zijn erfgenamen verkochten het domein in 1898 aan de gebroeders Faller. Hun neef Théo (in 1911 op het domein geboren) neemt het domein over. Hij breidt het uit en maakt het tot één van de meest gereputeerde domeinen van Frankrijk. Tijdens de tweede wereldoorlog worden de gebouwen van het domein meerdere keren getroffen door brandbommen. Théo Faller dooft ze eigenhandig. Hij is naast wijnbouwer een grote politieke figuur met veel invloed en bovendien president van de “Crédit Agricole du Haut-Rhin”. Dankzij hem komt de AOC Alsace in 1962 tot stand. In 1979 sterf hij vrij plotseling. Geboren op het domein wordt hij daar ook begraven.

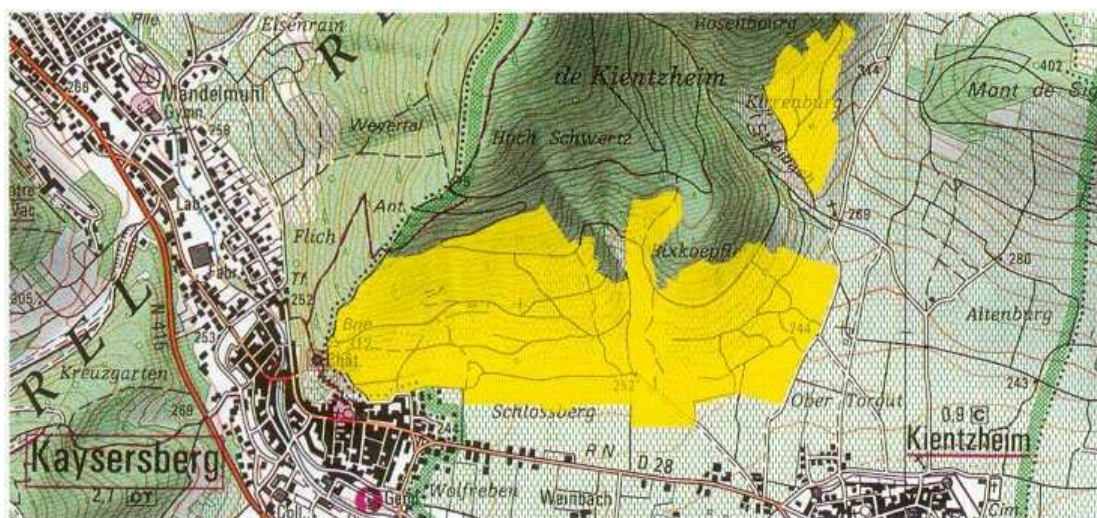

Zijn vrouw, Colette, neemt het domein over. Ze wordt daarbij geholpen door een oude familievriend Jean Mercky. Ze weet de kwaliteit en de reputatie van het Domaine Weinbach, door haar persoonlijkheid, rechtlijnigheid en verbetering, nog te vergroten. Haar dochters hebben sinds 2005 de leiding van het domein overgenomen. Catherine werkt op het domein vanaf haar 16 en verzorgt vooral de commerciële zaken. Laurence, scheikundig ingenieur en oenologe, werkt op het domein sinds 1993 en staat in voor de vinificatie van de wijnen.

Domaine Weinbach telt in totaal zo'n 28 ha, verdeeld over de grand cru Schlossberg (meer dan 8 ha), Furstentum en Mambourg en de lieu-dit Altenbourg (gelegen onder de hellingen van de grand cru Furstentum), alsook de clos des Capucins (5,2 ha). Ongeveer 65% van hun wijn wordt uitgevoerd.

Riesling Schlossberg Cuvée Catherine 2004 - Grand Cru

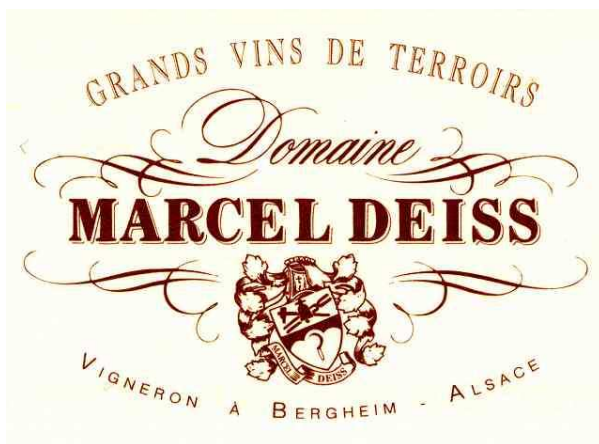
De hellingen van de Schlossberg liggen tussen 200 en 300 m hoogte en worden gevormd door het magmetiet gesteente van Kaysersberg en de graniet van Thannenkirch, waarvan het fijne en grove zand, de klei en het leem een ideale bodem vormen. De rijkdom en verscheidenheid van de mineralen zorgen voor de fijnheid en de aromatische kracht van de wijnen. De scherpe hellingsgraad verplicht tot een verbouwing in terrassen. Met zijn oppervlakte van 80,28 ha is de Schlossberg de grootste Grand Cru (vergelijk: de kleinste Kanzlerberg is slechts 3,23 ha). Voor het grootste gedeelte (zon' 85%) bebouwd met riesling, maar ook gewurztraminer, pinot gris en muscat worden gebruikt. Zijn reputatie stamt uit de 15de eeuw. De schlossberg was de eerste grand cru die bepaald werd nadat in 1975 de AOC Alsace Grand Cru was vastgelegd. Wijnstokken zijn 40-60 jaar oud, rendement beperkt tot 25-30 hl/ha. Alcohol: 13,6%; zuurtegraad: 6,9 g/l; restsuiker: 5,5g/l

Pinot Gris Altenbourg Cuvée Laurence 2004

De lieu-dit Altenbourg ligt net onder de grand Cru Furstentum, op een hoogte tussen 225 en 250 m, op zachte hellingen pal zuidelijk gelegen. De ondergrond is mergelkalk-zandsteen, sterk gelijkend op deze van Furstentum. Ideaal voor gewurztraminer en pinot gris. Alcohol: 14,5%; zuurtegraad: 6,7 g/l; restsuiker: 30 g/l

Domaine Marcel Deiss et Fils

Marcel stamt uit een oude wijnbouwersfamilie, sinds 1744 in Bergheim verblijvend. Op 18-jarige leeftijd gaat hij in het leger en na de tweede wereldoorlog keert hij terug naar zijn geboortedorp en zijn roots. Samen met zijn zoon André koopt hij talrijke en mooie terroirs op zodat het kleine familiebedrijfje uitgroeit tot een dynamisch en belangrijk wijnbedrijf.

Vandaag leidt Jean-Michel Deiss, zoon van André, het bedrijf van 27 ha. Het heeft percelen op 9 gemeenten die wel 20 km uit elkaar gelegen zijn. Er zijn niet minder dan 220 percelen, wat een krachttoer inhoudt om voor elk perceel de juiste combinatie van terroir, klimatologische omstandigheden en druivenras uit te zoeken. De wijnen worden in 3 types onderverdeeld:

- **Wijnen van het Fruit:** het druivenras overheerst samen met de eigenschappen van het wijnjaar.
- **Wijnen van de Tijd:** het wijnjaar drukt zijn stempel via de edelrotting, het zijn Vendanges Tardives en Sélection de Grans Nobles.
- **Wijnen van de Terroir:** enkel de terroir is hier kenmerkend, hij overheerst de andere kenmerken. Hij bepaalt de stijl, de exacte persoonlijkheid, kortom zijn gehele wezen. Het druivenras is bijzaak, zo sterk is de invloed van de terroir en in sommige gevallen zelfs contradictorisch aan het normale karakter van het druivenras. Het vermelden van het druivenras wordt zelfs volkomen overbodig voor de Grand Cru terroirs waar complantation wordt bedreven zoals op Altenberg, Schoenenbourg en Mambourg. Dit samen de grote plantdensiteit (8.000 tot 12.000 stokken per hectare) maakt dat de terroir al zijn nuances, zijn aard, zijn tics, zijn volledige wezen kan uiten.

Terroirs van het Domaine Marcel Deiss

Grand Cru Mambourg	1er Cru Burg	1er Cru Huebuhl
Grand Cru Schoenenbourg	1er Cru Burlenberg	1er Cru Langenberg
Grand Cru Altenberg de Bergheim	1er Cru Engelgarten	1er Cru Rotenberg
	1er Cru Grasberg	1er Cru Schoffweg
	1er Cru Gruenspiel	

Rotenberg 2002

De lieu-dit Rotenberg (bij Bergheim) is een zacht glooiende berg, naar het oosten georiënteerd. De druiven op de Rotenberg zijn steeds bij de meest vroegrijpe terroirs van Bergheim. De rood gekleurde gronden, door het aanwezige ijzer, zijn tot diep kalkachtig. Complantation van riesling en pinot gris.

Zuurtegraad: 6,7 g/l

Restsuiker: 7,6 g/l

Grand Cru Schoenebourg 2003 - Grand Cru

De Schoenebourg Grand Cru bevindt zich op de zuid en zuid-oost flanken van de berg, op een hoogte tussen 265 en 380 m. De oppervlakte bedraagt 53,40 ha en bestaat uit mergelachtige en gipsachtige dolomitische tertiaire gesteenten, rijk aan vruchtbare elementen die bovendien het water goed vasthouden. Ze worden bedekt met dunne lagen kwartaire grind en kiezel van zandsteen en kalk, in het uiterste oosten bovendien kalkachtige mergel. Op de Schoenebourg is de riesling koning, maar ook de muscat en de pinot gris doen het uitstekend. Complantation van alle traditionele druivenrassen

Domaine Zind-Humbrecht

Zind-Humbrecht is al jarenlang de absolute topproducent van Elzas-wijnen. In 1959 is het domein gesticht door een fusie van de wijnbouwfamilies Humbrecht (uit Guebreschwihr) en Zind (uit Wintzenheim). Het domein is nu gelegen in het hart van de wijngaard Herrenweg in het schilderachtige plaatsje Turckheim.

De familie Humbrecht is al vanaf 1620 bekend in de wijnbouw. Leonard Humbrecht heeft de regie inmiddels overgedragen aan zijn zoon Olivier, een wijnman in hart en nieren en nog steeds één van de weinige Fransen met de begeerde letters MW van

Master of Wine achter zijn naam! Door de jaren heen werd het domein verder uitgebreid en is het kwaliteitsniveau geleidelijk naar het allerhoogst denkbare gebracht. De jaarlijkse productie bedraagt tussen de 120.000 en 200.000 flessen.

In 1999 verkreeg het domein de eerste certificatie van Ecocert (biodynamische wijnbouw) voor de gehele productie. 75% à 85% van hun wijn wordt uitgevoerd.

Domaine
ZIND-HUMBRECHT

Totale opp. van het domein beslaat ± 40 hectares en bestaat uit:

Grand Cru

- Rangen (in Thann) 5,5 hectares (aangekocht in 1977) waarvan 3,0 ha pinot gris, 2,1 ha riesling en 0,4 ha gewurztraminer
- Brand (in Turkheim) 2,4 hectares (aankoop van sommige percelen in 1978)
- Hengst (in Wintzenheim) 1,4 hectares (aankoop van sommige percelen in 1978)
- Goldert (in Gueberschwihr) 0,9 hectares

Lieu dits

- Rotenberg (in Wintzenheim) 1,8 hectares
- Clos Häuserer (in Wintzenheim) 1,2 hectares
- Herrenweg (in Turkheim) 11,5 hectares
- Clos Jepsal (in Turkheim) 1,3 hectares (aangekocht in 1983)
- Heimbours (in Turkheim) 4,0 hectares (aankoop van sommige percelen in 1978)
- Clos Windsbuhl (in Hunawir) 5,2 hectares (aangekocht in 1987)

Zoetheids Index

Sinds 2001 vermeldt Zind-Humbrecht een zoetheidsindex op zijn etiketten. Deze index gaat van 1 tot 5 en is gebaseerd op de volledige impressie van de wijn.

- Index 1: analytisch droog. (correspondeert met het klassieke Elzas droge wijn).
- Index 2: niet analytisch droog, maar geen overheersing van zoetheid op het palet
- Index 3: half-droge wijn
- Index 4: een zoete wijn, komt overeen met Vendange Tardive zoals gebruikelijk bij de meeste Elzas wijnbouwers.
- Index 5: zeer zoet, correspondeert met Vendange Tardive in rijkheid maar met minder edelrot karakter (geen of weinig pourriture noble).

Riesling Rangen de Thann Clos-Saint-Urbain 2004 - Grand Cru Rangen

De meest zuidelijk gelegen Grand Cru van de Elzas, 18,81 ha groot, zuidelijk gericht, opmerkelijk zijn de zeer steile hellingen van de wijngaarden. De Thur, het riviertje dat er langs stroomt speelt een grote temperatuur regelende rol in de lente en ook voor het ontwikkelen van de pourriture noble.

Het is een unieke vulkanische ondergrond van kiezel en basalt lava met veel rotsen, deze ondergrond vormt een rijke en vruchtbare bodem. Beplant met riesling, pinot gris en gewurztraminer.

De Rangen wijngaard was al bekend en geroemd in de 13de eeuw, maar in de 20ste eeuw waren de wijngaarden tot de 60-er jaren quasi totaal verlaten. Het was Leonard Humbrecht die de Rangen opnieuw beplante en er opnieuw de gereputeerde wijnen maakte.

Alcohol: 14,2°, restsuiker: 6,2 g/l, rendement: 36hl/ha
Gemiddelde ouderdom van de wijnstokken: 42 jaar.

Pinot-Gris Rangen de Thann Clos-Saint-Urbain 2004

Alcohol: 15,9°, restsuiker: 7,8 g/l, rendement: 31 hl/ha
Gemiddelde ouderdom wijnstokken: 35 jaar

Prijzen van de wijnen:

Riesling Fruehmess 2006, Jean-Luc Schwartz	6,50
Riesling Schlossberg Cuvée Sainte Catherine 2004, Weinbach	39,00
Rotenberg 2002, Marcel Deiss	30,00
Riesling Rangen de Thann Clos Saint Urbain 2004, Zind-Humbrecht	52,80
Pinot Gris Altenbourg Cuvée Laurence 2004, Weinbach	36,00
Schoenenbourg 2003, Marcel Deiss	51,00
Pinot Gris Rangen de Thann Clos Saint Urbain 2004, Zind-Humbrecht	43,20

